

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

«Νοιάζεται πολύ, το μικρό μου.
Είναι επικίνδυνο. Ναι, είναι επικίνδυνο».

–ΗΡΑΚΛΗΣ ΠΟΥΑΡΟ

Ενθάδε Κείται η Αδελφή Μαίρη

Πριν από πολλά χρόνια, σε μια διαφορετική χώρα, παραλίγο να σκοτώσω μια γυναίκα.

Η παρόρμηση να σκοτώσεις κάποιον είναι μια ιδιαίτερη αίσθηση. Πρώτα νιώθεις οργή, οργή πιο ισχυρή από όσο μπορεί κανείς να φανταστεί. Καταλαμβάνει το σώμα σου ολοκληρωτικά, σαν να είναι κάποιου είδους θεϊκή δύναμη, ελέγχει τη βούλησή σου, τα άκρα σου, την ψυχοσύνθεσή σου. Σου χαρίζει μια δύναμη που δεν ήξερες καν πως διαθέτεις. Τα χέρια σου, μέχρι πρότινος άκακα, τώρα υψώνονται για να σφίξουν κάποιον μέχρι η ζωή του να χαθεί. Και αισθάνεσαι ευδαιμονία. Κρίνοντας εκ των υστέρων είναι τρομακτικό, αλλά τολμώ να πω ότι τη στιγμή εκείνη είναι μια αίσθηση γλυκιά, γλυκιά σαν τη δικαιοσύνη.

Η Άγκαθα Κρίστι σαγηνευόταν από τον φόνο. Αλλά η καρδιά της ήταν τρυφερή. Δεν ήθελε να σκοτώσει

ποτέ της κανέναν. Ούτε κατά διάνοια. Ούτε ακόμα και εμένα.

«Στον ενικό, λέγετέ με Άγκαθα», έλεγε πάντοτε, τείνοντας το ντελικάτο της χέρι. Αλλά εγώ δεν τολμούσα, όχι στην αρχή, όσες ιδιωτικές στιγμές και αν μοιραζόμασταν. Η οικειότητα δεν μου φαινόταν πρέπουσα, ωστόσο η ευπρέπεια ήδη από τα χρόνια μετά τον Μεγάλο Πόλεμο είχε αρχίσει να μας εγκαταλείπει. Η Άγκαθα ανήκε στην αφρόκρεμα της υψηλής κοινωνίας και ήταν κομψή, είχε πάντως κάθε διάθεση να εγκαταλείπει τους καλούς της τρόπους και τις κοινωνικές συμβάσεις. Εγώ, από την άλλη, είχα δουλέψει πολύ σκληρά για να μάθω τους τρόπους αυτούς, πολύ σκληρά ώστε να τους εγκαταλείψω έτσι εύκολα.

Τη συμπαθούσα. Τότε δεν είχα σε μεγάλη εκτίμηση τη γραφή της. Αλλά παραδέχομαι ότι την εκτιμούσα ως άτομο. Ακόμη την εκτιμώ. Πρόσφατα, όταν το εξομολογήθηκα σε μία από τις αδελφές μου, εκείνη με ρώτησε εάν είχα ενοχές για όσα έκανα και πόσο πόνο είχα προκαλέσει.

«Φυσικά και έχω», της είπα δίχως τον παραμικρό δισταγμό. Όποιος λέει *Δεν έχω καμία ενοχή* είναι είτε ψυχοπαθής είτε ψεύτης. Δεν είμαι τίποτα από τα δύο, απλώς δηλώνω καλή στο να κρατάω μυστικά. Η πρώτη κυρία Κρίστι και η δεύτερη μοιάζουν σε αυτό. Ξέρουμε και οι δύο ότι δεν μπορείς να αφηγηθείς την ιστορία σου δίχως να εκθέσεις κάποιον άλλον. Σε όλη της τη ζωή, η Άγκαθα

αρνιόταν να απαντήσει στις ερωτήσεις μου για τις έντεκα μέρες που πέρασε εξαφανισμένη, και δεν το έκανε μονάχα επειδή ήθελε να προστατεύσει την ίδια.

Και εγώ θα αρνιόμουν να απαντήσω, εάν κάποιος με ρωτούσε.

Η εξαφάνιση

ΤΗΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΗΜΕΡΑ

Πέμπτη, 2 Δεκεμβρίου 1926

Είπα στον Άρτσι πως δεν ήταν η σωστή ώρα για να αφήσει τη γυναίκα του, αλλά δεν το εννοούσα. Εγώ τουλάχιστον πίστευα πως αυτό το παιχνίδι είχε παρατραβήξει. Είχε έρθει η ώρα να παίξω το χαρτί της νίκης. Αλλά του άρεσε να γίνονται τα πράγματα όπως το ήθελε εκείνος, και έτσι αρνήθηκα.

«Είναι εύθραυστη», του είπα. Η Άγκαθα ακόμη πενθούσε τον θάνατο της μητέρας της.

«Πάνε μήνες από τότε που πέθανε η Κλαρίσα», είπε ο Άρτσι. «Όποτε και να της το πω θα την πληγώσω». Η λέξη *εύθραυστος* θα ήταν η τελευταία που θα χρησιμοποιούσε κανείς προκειμένου να περιγράψει τον Άρτσι. Καθόταν πίσω από το πελώριο μαονένιο γραφείο του, στο Λονδίνο. Ανέδιδε μεγαλοπρέπεια και δύναμη.

«Δεν μπορούμε να κρατήσουμε τους πάντες ικανοποιημένους», μου είπε. «Κάποιος θα δυσαρεστηθεί και έχω βαρεθεί να παίζω εγώ τον ρόλο αυτόν».

Τον αντίκρισα, καθισμένη στη δερμάτινη πολυθρόνα όπου συνήθως κάθονταν τραπεζίτες και επιχειρηματίες. «Αγάπη μου». Η φωνή μου ποτέ δεν κατάφερνε να πιάνσει τον ευγενικό τόνο της Άγκαθα, αλλά τουλάχιστον είχα καταφέρει να αποβάλω την προφορά του Ιστ Εντ. «Χρειάζεται περισσότερο χρόνο για να συνέλθει».

«Μεγάλη γυναίκα είναι».

«Ποτέ κανείς δεν σταματά να έχει ανάγκη τη μητέρα του».

«Είσαι πολύ επιεικής, Ναν. Υπερβολικά τρυφερή».

Του χαμογέλασα, σαν να είχε πει την αλήθεια. Τα πράγματα που ο Άρτσι σιχαινόταν περισσότερο από κάθε τι ήταν η ασθένεια, η αδυναμία και η θλίψη. Δεν είχε την υπομονή να την περιμένει ώσπου να αναρρώσει. Ως ερωμένη του, φρόντιζα να φέρομαι πάντοτε χαρωπά. Να είμαι ευχάριστη και αέρινη. Η τέλεια αντίθεση στην όχι και τόσο εύπιστη και πενθούσα σύζυγό του.

Το πρόσωπό του μαλάκωσε. Ένα χαμόγελο κύρτωσε τη γωνία των χειλιών του. Όπως λένε οι Γάλλοι, «Οι χαρούμενοι άνθρωποι δεν έχουν παρελθόν». Ο Άρτσι ποτέ δεν με ρώτησε για το παρελθόν μου. Με ήθελε τώρα, με πάθος και επιθυμία. Πέρασε το χέρι από τα μαλλιά του, προκειμένου να ισιώσει μια δήθεν αδέσποτη τούφα. Πρόσεξα πως οι κρόταφοί του είχαν αρχίσει να γκριζά-

ρουν. Κάτι που τον έκανε να δείχνει ξεχωριστός. Μπορεί να υπήρχε μια κατά κάποιον τρόπο ιδιοτέλεια στη σχέση μου με τον Άρτσι, αλλά αυτό δεν σήμαινε ότι δεν την απολάμβανα. Ήταν ψηλός, όμορφος και ερωτευμένος μαζί μου.

Σηκώθηκε από το γραφείο του και διέσχισε τον χώρο για να γονατίσει μπροστά στην καρέκλα μου.

«Άρτσι!» είπα, κάνοντας πως τον μαλώνω. «Και αν μπει κανείς;»

«Κανείς δεν θα έρθει». Τύλιξε τα χέρια του στη μέση μου και ακούμπησε το κεφάλι του στα πόδια μου. Φορούσα πλισέ φούστα, πουκαμίσα, μια χαχόλικη ζακέτα και καλσόν. Ιμιτασιόν κολιέ και ένα κομψό καινούργιο καπέλο. Χάιδεψα το κεφάλι του Άρτσι, αλλά τον απομάκρυνα απαλά, όπως προσπαθούσε να πιέσει το πρόσωπό του πάνω μου.

«Όχι εδώ», του είπα χωρίς ίχνος βιασύνης. Χαρωπά, χαρωπά. Όπως θα μιλούσε ένα κορίτσι που ποτέ του δεν είχε αρρωστήσει, ούτε είχε ζήσει μία θλιβερή μέρα.

Ο Άρτσι με φίλησε. Είχε τη γεύση του καπνού της πίπας. Του έσφιξα το πέτο του σακακιού του και δεν αντιστάθηκα όταν μου χούφτωσε το στήθος. Απόψε θα επέστρεφε στη γυναίκα του. Με βάση το σχέδιο που είχα καταστρώσει τόσο προσεκτικά και ήθελα να εξελιχθεί σωστά, ήταν καλύτερα να τον στείλω σε εκείνη με τη σκέψη μου στον νου του. Ένα σφουγγάρι μουλιασμένο στη θεική κίνηνη –το οποίο μου είχε δώσει η παντρεμένη μικρή

μου αδελφή— κούρνιαζε μέσα μου και με προστάτευε από τυχόν εγκυμοσύνη. Ποτέ δεν είχα έρθει σε επαφή με τον Άρτσι δίχως να είμαι κατάλληλα προετοιμασμένη, αλλά για την ώρα οι προφυλάξεις αποδείχθηκαν αχρείαστες. Έφτιαξε τη φούστα μου, την ίσιωσε και έπειτα σηκώθηκε και επέστρεψε πίσω από το γραφείο του.

Τη στιγμή που κάθισε στην καρέκλα του μπήκε μέσα η Άγκαθα. Χτύπησε ελαφρά την πόρτα και αστραπιαία την άνοιξε. Τα διακριτικά της τακούνια ίσα που ακούγονταν πάνω στη μοκέτα. Τα καστανοκόκκινα μαλλιά της τριανταεξάχρονης Άγκαθα είχαν αρχίσει να παίρνουν καφετιά απόχρωση. Ήταν πολύ ψηλότερή μου και σχεδόν δέκα χρόνια μεγαλύτερη.

«Άγκαθα», είπε κοφτά ο Άρτσι, «θα μπορούσες να χτυπήσεις».

«Αχ, βρε Άρτσι μου, δεν μπαίνω да και σε δοκιμαστήριο». Έπειτα, γύρισε προς το μέρος μου. «Δεσποινίς Ο'Ντέι. Δεν περίμενα να σας βρω εδώ».

Η στρατηγική του Άρτσι ήταν να με κρύβει σε κοινή θέα. Συχνά με προσκαλούσε σε πάρτι ή και Σαββατοκύριακα στο σπίτι των Κρίστι. Πριν από έξι μήνες θα έβρισκε τουλάχιστον κάποια δικαιολογία για την παρουσία μου στο γραφείο του. *Ο Σταν μου δάνεισε τη Ναν για να μου γράψει κάτι*, θα έλεγε. Ο Σταν ήταν το αφεντικό μου στην Αυτοκρατορική Βρετανική Εταιρεία Καουτσούκ. Ήταν φίλος του Άρτσι, αλλά ποτέ του δεν δάνειζε τίποτα και σε κανέναν.

Αυτή τη φορά ο Άρτσι δεν είπε τίποτα απολύτως για να δικαιολογήσει την αδικαιολόγητη παρουσία μου. Τα φρύδια της Άγκαθα σηκώθηκαν καθώς συνειδητοποίησε ότι ο σύζυγός της δεν έκανε ούτε καν τον κόπο να κρατήσει τα προσχήματα. Διατήρησε την ψυχραιμία της απευθυνόμενη σε εμένα.

«Για δες». Έδειξε πρώτα την αμφιέσή της και έπειτα τη δική μου. «Σαν δίδυμες είμαστε».

Μετά βίας κρατήθηκα και δεν άγγιξα το πρόσωπό μου. Είχα αναγοκοκκινίσει. Και αν είχε μπει στο γραφείο δύο λεπτά νωρίτερα; Θα παρίστανε πως δεν έβλεπε τι γινόταν, όπως ακριβώς έκανε με ζήλο τώρα;

«Ναι», είπα. «Ναι, πράγματι, σαν δίδυμες είμαστε».

Την εποχή εκείνη, σχεδόν κάθε γυναίκα στο Λονδίνο αποτελούσε δίδυμο. Φορούσαν τα ίδια ρούχα και είχαν την ίδια κόμμωση. Αλλά το ταγέρ της Άγκαθα ήταν γνήσιο Σανέλ και τα μαργαριτάρια του κολιέ της δεν ήταν ψεύτικα. Δεν αντιμετώπιζε με περιφρόνηση τις διαφορές αυτές, κάθε άλλο. Ποτέ της η Άγκαθα δεν διαμαρτυρήθηκε που η κόρη ενός υπαλλήλου, μια ταπεινή γραμματέας, εισήλθε στον κοινωνικό της κύκλο. «Είναι φίλη με την κόρη του Σταν», της είχε πει ο Άρτσι. «Είναι άριστη γκόλφερ». Αυτή η εξήγηση της αρκούσε.

Σε φωτογραφίες της εποχής εκείνης η Άγκαθα μοιάζει περισσότερο βλοσυρή και λιγότερο όμορφη από όσο ήταν στην πραγματικότητα. Τα μάτια της ήταν γαλανά και σπίθιζαν. Ένας κοριτσίστικος αστερισμός από φακί-

δες κάλυπτε τη μύτη της και το πρόσωπό της άλλαζε τις εκφράσεις σαν τα πουκάμισα. Τελικά ο Άρτσι σηκώθηκε για να τη χαιρετήσει, σφίγγοντάς της το χέρι λες και ήταν κάποιος συνεργάτης του. Σκέφτηκα —όπως σκέφτεται κάποιος που κάνει κακό— ότι όλα γίνονταν για το καλύτερο: σε αυτή την όμορφη και φιλόδοξη γυναίκα άξιζε κάποιος καλύτερος από τον Άρτσι. Της άξιζε κάποιος που θα την έπαιρνε αγκαλιά και θα τη λάτρευε, θα της ήταν αιώνια πιστός. Όπως οι τύψεις άρχισαν να με κατακλύζουν, υπενθύμισα στον εαυτό μου ότι η Άγκαθα γεννήθηκε όρθια και πάντοτε έτσι προσγειωνόταν.

Είπε στον Άρτσι, μάλλον για δεύτερη ή τρίτη φορά, ότι είχε ραντεβού με τον Ντόναλντ Φρέιζερ, τον νέο λογοτεχνικό της ατζέντη. «Μιας και κατέβηκα στο κέντρο, έλεγα να τρώγαμε κάτι. Πριν φύγεις για το Σαββατοκύριακο».

«Δεν γίνεται σήμερα». Ο Άρτσι έδειξε δίχως μεγάλη πειστικότητα το άδειο του γραφείο. «Έχω ένα σωρό δουλειές να κάνω».

«Αχ, είσαι σίγουρος; Έκλεισα τραπέζι στον Σίμπσον».

«Σιγουρότατος», της είπε. «Φοβάμαι πως ήρθες άδικα».

«Θα θέλατε να με συνοδεύσετε εσείς, δεσποινίς Ο'Ντέι; Να βγούμε κοριτσοπαρέα;»

Δεν άντεχα να τη δω να δέχεται και δεύτερη απόρριψη. «Μα, ναι, θα ήταν υπέροχο».

Ο Άρτσι ξερόβηξε, φανερά ενοχλημένος. Κάποιος άλλος στη θέση του θα αγχωνόταν με την προοπτική η

σύζυγος και η ερωμένη του να συναντηθούν μόνες. Αλλά πλέον δεν τον ένοιαζε. Ήθελε ο γάμος του να λάβει τέλος, και αν αυτό σήμαινε ότι η Άγκαθα έπρεπε να μας πιάσει στα πράσα, ας γινόταν έτσι. Όσο η σύζυγός του και εγώ τρώγαμε, εκείνος θα πήγαινε στην Γκάραρντ όπου είχε ραντεβού για να μου αγοράσει το ομορφότερο δαχτυλίδι, το πρώτο μου αυθεντικό μονόπετρο.

«Πρέπει να μου πείτε τα πάντα για τον νέο σας ατζέντη», είπα και σηκώθηκα όρθια. «Τι φανταστική καριέρα που έχετε, κυρία Κρίστι». Δεν επρόκειτο για κολακεία. Η καριέρα της Άγκαθα ήταν σαφέστατα πιο ενδιαφέρουσα από εκείνη του Άρτσι στα χρηματοοικονομικά, παρόλο που δεν ήταν γνωστή τον καιρό εκείνο, τουλάχιστον σε σύγκριση με τη φήμη που θα αποκτούσε. Ένα ανατέλλον αστρο που δεν είχε καν ανατείλει. Τη ζήλευα.

Η Άγκαθα με έπιασε αγκαζέ. Δέχτηκα τη χειρονομία της με άνεση. Τίποτα δεν μου ήταν περισσότερο φυσικό από την οικειότητα με άλλες γυναίκες. Είχα τρεις αδελφές. Στο πρόσωπο της Άγκαθα σχηματίστηκε ένα χαμόγελο τόσο ονειρικό όσο και αποφασιστικό. Ο Άρτσι μερικές φορές διαμαρτυρόταν για τα κιλά που είχε πάρει τα τελευταία επτά χρόνια, από τότε δηλαδή που γεννήθηκε η Τέντι, αλλά το μπράτσο της ήταν λεπτό και ντελικάτο. Την άφησα να με οδηγήσει μέσα από τα γραφεία, ώσπου να βρούμε στους πολύβουους δρόμους του Λονδίνου. Τα μάγουλά μου ρόδισαν από την παγωνιά. Η Άγκαθα μου άφησε το μπράτσο απότομα και έφερε

το χέρι της στο μέτωπο, προσπαθώντας να κρατήσει την ισορροπία της.

«Είστε καλά, κυρία Κρίστι;»

«Άγκαθα», μου είπε με φωνή πολύ πιο κοφτή από όσο είχε χρησιμοποιήσει στο γραφείο του Άρτσι. «Στον ενικό, παρακαλώ. Λέγετέ με Άγκαθα».

Κατένευσα. Και έπειτα, έκανα ό,τι και κάθε άλλη φορά που μου απηύθυνε τη συγκεκριμένη παράκληση – στο μεγαλύτερο μέρος του απογεύματος που περάσαμε μαζί, δεν την αποκάλεσα ούτε κυρία Κρίστι, ούτε Άγκαθα.

Έχετε γνωρίσει ποτέ γυναίκα η οποία στη συνέχεια έγινε διάσημη; Όπως αναλογίζεστε το παρελθόν, μπορείτε να θυμηθείτε διάφορα πράγματα, έτσι δεν είναι; Τον τρόπο με τον οποίο στεκόταν. Την αποφασιστικότητα με την οποία μιλούσε. Μέχρι την ημέρα που πέθανε, η Άγκαθα ισχυριζόταν πως δεν ήταν φιλόδοξο άτομο. Πίστευε ότι διαφύλαττε τη φλόγα της ως καλά φυλαγμένο μυστικό, ωστόσο μπορούσα να τη δω στα μάτια της, όπως σάρωνε τον χώρο. Είχε έναν τρόπο με τον οποίο εξέταζε όποιον βρισκόταν στο οπτικό της πεδίο και φανταζόταν το παρελθόν του, ώστε να μπορεί να το συμπυκνώσει σε μία και μοναδική πρόταση. Σε αντίθεση με τον Άρτσι, η Άγκαθα ήθελε να μάθει για το παρελθόν σου. Εάν δεν ήθελες να της το αποκαλύψεις, τότε το φανταζόταν εκείνη και έπειθε τον εαυτό της πως αυτή ήταν η αλήθεια.

Στου Σίμπσον, οδήγησαν την Άγκαθα και εμένα στον

επάνω όροφο, στην τραπεζαρία των γυναικών. Αφού καθίσαμε, έβγαλε το καπέλο της και τη μιμήθηκα, παρόλο που πολλές άλλες γυναίκες φορούσαν το δικό τους. Έφτιαξε τα πλούσια μαλλιά της. Η χειρονομία αυτή δεν έμοιαζε τόσο με ματαιοδοξία, όσο με προσπάθεια να παρηγορηθεί. Θα μπορούσε να με είχε ρωτήσει τι έκανα στο γραφείο του Άρτσι. Αλλά ήξερε πως θα είχα έτοιμο ένα ψέμα που δεν ήθελε να ακούσει.

Αντίθετα είπε: «Η μητέρα σας ζει ακόμα, σωστά, δεσποινίς Ο'Ντέι;»

«Μάλιστα, και οι δύο μου γονείς».

Με κοίταξε με βλέμμα ευθύ. Σαν να με αξιολογούσε, τώρα που το σκέφτομαι εκ των υστέρων. Ήμουν όμορφη. Λεπτή, νεαρή, σφριγηλή. Ταυτόχρονα, δεν ήμουν δα και καμιά Ωραία Ελένη. Εάν ήμουν, τότε η σχέση μου με τον Άρτσι ίσως να ήταν λιγότερο ανησυχητική. Η συνετή μου γοητεία πρόδιδε την πιθανότητα να ήταν ερωτευμένος μαζί μου.

«Πώς είναι η Τέντι;» τη ρώτησα.

«Καλά είναι».

«Και το γράψιμο πώς πάει;»

«Και αυτό καλά». Έκανε μια χειρονομία σαν να ήθελε να μου δείξει πως αυτό ελάχιστη σημασία είχε. «Δεν είναι και τίποτα σπουδαίο. Όλο κόλπα και παραπλάνηση». Μια έκφραση πέρασε από το πρόσωπό της, σαν να αδυνατούσε να μη χαμογελάσει κάθε φορά που το σκεφτόταν, και έτσι ήξερα ότι, παρά τα λεγόμενά της, ήταν περήφανη για το έργο της.

Ένας πάταγος ακούστηκε καθώς ένας λευκοντυμένος σερβιτόρος έριξε τον δίσκο με τα αδειανά πιάτα που κρατούσε. Δεν κατάφερα να μην τυναχτώ. Στο διπλανό τραπέζι, ένας άνδρας που έτρωγε με τη σύζυγό του ενστικτωδώς κάλυψε το κεφάλι του. Δεν είχε περάσει πολύς καιρός από τότε που τέτοιοι πάταγοι στο Λονδίνο σήμαιναν κάτι πολύ πιο δυσάρεστο από σπασμένα πιατικά και ήταν πάρα πολλοί οι άνδρες που είχαν δει φριχτά πράγματα.

Η Άγκαθα ήπιε μια γουλιά τσάι. «Πόσο μου λείπει η γαλήνη που βιώναμε πριν τον πόλεμο. Πιστεύετε ότι θα τον ξεπεράσουμε ποτέ, δεσποινίς Ο'Ντέι;»

«Δεν ξέρω αν θα τα καταφέρουμε».

«Να υποθέσω πως ήσασταν πολύ νέα τότε για να βοηθήσετε ως νοσοκόμα».

Κατένευσα. Στη διάρκεια του πολέμου μονάχα μεγάλες και αξιοπρεπείς γυναίκες φρόντιζαν τους στρατιώτες, ώστε να αποφευχθούν τυχόν απρεπείς σχέσεις. Η Άγκαθα υπηρετούσε σε ένα νοσοκομείο στο Τορκί. Εκεί έμαθε τα πάντα για τα δηλητήρια.

«Η αδελφή μου η Μεγκς έγινε νοσοκόμα», είπα. «Μετά τον πόλεμο, δηλαδή, ακολούθησε αυτό το επάγγελμα. Μάλιστα δουλεύει σε ένα νοσοκομείο στο Τορκί».

Η Άγκαθα δεν με ρώτησε περισσότερα. Δεν θα γνώριζε κάποια σαν την αδελφή μου. Αντιθέτως, με ρώτησε: «Έχασες κάποιον δικό σου άνθρωπο;»

«Ένα αγόρι που ήξερα. Στην Ιρλανδία».

«Πέθανε;»

«Ας πούμε ότι δεν επέστρεψε ποτέ σπίτι. Δεν επέστρεψε ο ίδιος».

«Ο Άρτσι υπηρέτησε στην Αεροπορία. Φυσικά και το γνωρίζεις. Υποθέτω πως τα πράγματα ήταν διαφορετικά για όσους πετούσαν».

Αυτό δεν περιέγραφε συνοπτικά τον κόσμο μας; Πάντοτε οι φτωχοί κουβαλούσαν τα σημάδια του κόσμου. Στην Άγκαθα άρεσε μια φράση του Ουίλιαμ Μπλέικ: «Μερικοί γεννιούνται σε γλυκιά απόλαυση, μερικοί γεννιούνται σε ατέλειωτη νύχτα». Ακόμη και εκείνη τη συγκεκριμένη στιγμή –τρώγοντας στου Σίμπσον την ώρα που ο σύζυγός της είχε βγει για να μου αγοράσει τη βέρα των αρραβώνων μας– θεωρούσα ότι η Άγκαθα ανήκε στην πρώτη κατηγορία και εγώ στη δεύτερη.

Μια έκφραση είχε αρχίσει να σχηματίζεται στο πρόσωπο της Άγκαθα και μπορούσα να καταλάβω ότι ήθελε να την απωθήσει. Σαν να ήθελε να μου πει κάτι, αλλά δεν τολμούσε. Ήμουν σίγουρη ότι με είχε καλέσει σε γεύμα προκειμένου να με ξεμπροστιάσει. Ίσως να μου ζητούσε έλεος. Αλλά είναι εύκολο να αναβάλλεις τις πιο δυσάρεστες συζητήσεις, ειδικά εάν είσαι εκ φύσεως άτομο που δεν του αρέσουν οι διαμάχες.

Για να το κάνει και επειδή όντως το πίστευε, η Άγκαθα είπε: «Τι παρανοϊκός πόλεμος. Κάθε πόλεμος, δηλαδή. Τι απαίσιο πράγμα που είναι και πρέπει να τον υποστούμε. Εάν είχα γιο, θα έκανα τα πάντα για να τον

κρατήσω μακριά του. Δεν με νοιάζει ο σκοπός του ή εάν εξαρτάται η επιβίωση της Αγγλίας».

«Πιστεύω πως και εγώ το ίδιο θα κάνω. Εάν αποκτήσω γιο».

Μας έκοψαν το κρέας στο τραπέζι και διάλεξα ένα κομμάτι που ήταν πιο ροζ από όσο θα προτιμούσα. Φαντάζομαι πως ήθελα να εντυπωσιάσω την Άγκαθα. Όσο πιο πλούσιοι είναι οι άνθρωποι τόσο πιο ροζ θέλουν το κρέας τους. Όπως το μασούσα, τα ματωμένα ζουμιά του έκαναν το στομάχι μου να ανακατεύεται.

«Σκέφτεσαι ακόμα αυτό το αγόρι από την Ιρλανδία;» με ρώτησε η Άγκαθα.

«Κάθε μέρα που είμαι ζωντανή».

«Γι' αυτό δεν παντρεύτηκες ποτέ;»

Δεν παντρεύτηκες. Σαν να μην επρόκειτο να παντρευτώ ποτέ μου. «Φαντάζομαι πως να».

«Ξέρεις, είσαι ακόμα νέα. Και ποιος ξέρει; Ίσως μια μέρα να εμφανιστεί όπως ήταν κάποτε».

«Πολύ αμφιβάλλω».

«Κάποτε, στη διάρκεια του πολέμου, πίστευα ότι ο Άρτσι και εγώ δεν θα παντρευόμασταν ποτέ. Αλλά τελικά παντρευτήκαμε και γίναμε τόσο ευτυχισμένοι. Ξέρεις, ήμασταν. Ήμασταν ευτυχισμένοι».

«Είμαι σίγουρη ότι ήσασταν». Κοφτά και απότομα. Η αναφορά στον πόλεμο με σκλήρυνε. Κάποιος που δεν έχει τίποτα δικαιολογείται εάν πάρει κάτι –έναν σύζυγο– από κάποια που έχει τα πάντα.